

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยการออกแบบสอบถามความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร ตำบลหาดจิว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 72 ราย ทำการรวบรวมข้อมูลในเดือน กรกฎาคม พ.ศ 2543 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยโดยเรียงลำดับดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร
- ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร
- ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน
- ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรคและความต้องการของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร

1.1 อายุ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 46 ปี ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 33 – 45 ปี ร้อยละ 47.2 รองลงมา มีอายุอยู่ระหว่าง 46 – 58 ปี ร้อยละ 30.6 และอายุมากกว่า 58 ปี ร้อยละ 12.5 และต่ำกว่า 33 ปี ร้อยละ 9.7 ตามลำดับ มีเกษตรกรอายุสูงสุด 75 ปี และอายุน้อยที่สุด 29 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.10 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเกษตรกรจะมีอายุระหว่าง 33 – 45 ปี (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 อายุของเกษตรกร

ช่วงอายุ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 33 ปี	7	9.7
33 – 45 ปี	34	47.2
46 – 58 ปี	22	30.6
มากกว่า 58 ปี	9	12.5
รวม	72	100

อายุต่ำสุด = 29 ปี   อายุเฉลี่ย = 45.81
 อายุสูงสุด = 75 ปี   ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 10.10

1.2 การศึกษา

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาถึงร้อยละ 83.3 รองลงมามัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 8.3 มัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 5.6 และ สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 2.8 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเกษตรกรมีระดับการศึกษาเพียงภาคบังคับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การศึกษาของเกษตรกร

ระดับการศึกษา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ประถมศึกษาปีที่ 4	46	63.9
ประถมศึกษาปีที่ 6	14	19.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	5.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6	8.3
สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	2	2.8
รวม	72	100

1.3 ประสบการณ์การฝึกอบรม

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกร ร้อยละ 55.6 เคยผ่านการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมหรือด้านวิชาชีพการเกษตรอื่น ๆ ในจำนวนที่ฝึกอบรมวิชาชีพนั้นส่วนใหญ่เคยฝึกอบรมการเลี้ยงสุกร รองลงมาเคยฝึกอบรมการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ต่างๆ (ยกเว้นสุกร) รวมทั้งหัตถกรรมตามลำดับ และเกษตรกรร้อยละ 44.4 ไม่เคยผ่านการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมหรือวิชาชีพการเกษตรอื่นๆ (ตารางที่ 2 และ 4)

ตารางที่ 3 ประสบการณ์การฝึกอบรม

ประสบการณ์การฝึกอบรม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เคย	32	44.4
ไม่เคย	40	55.6
รวม	72	100

ตารางที่ 4 การฝึกอบรมด้านต่างๆ

เคยฝึกอบรมด้าน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
การเลี้ยงสุกร	36	50.0
การเลี้ยงสัตว์ต่างๆ (ยกเว้นสุกร)	3	4.2
การเพาะปลูก	10	13.9
หัตถกรรมต่างๆ	1	1.4

หมายเหตุ เกษตรกรอาจเคยฝึกอบรมมากกว่า 1 ด้าน

1.4 ประสบการณ์การเลี้ยงสุกร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีประสบการณ์การเลี้ยงสุกรมานานเฉลี่ย 9 ปี มีประสบการณ์การเลี้ยงสุกรน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 33.4 รองลงนามีประสบการณ์การเลี้ยงสุกรระหว่าง 5-8 ปีมีประสบการณ์การเลี้ยงสุกรระหว่าง 9 -12 ปี และมีประสบการณ์การเลี้ยงสุกรมากกว่า 12 ปี ร้อยละ 22.2 เท่ากัน เกษตรกรมีประสบการณ์การเลี้ยงสุกรสูงสุด 32 ปี และ ต่ำสุด 1 ปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.63 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรมีประสบการณ์การเลี้ยงสุกร น้อยกว่า 5 ปี (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ประสบการณ์การเลี้ยงสุกร

ประสบการณ์การเลี้ยงสุกร	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	24	33.4
5 – 8 ปี	16	22.2
9 – 12 ปี	16	22.2
มากกว่า 12 ปี	16	22.2
รวม	72	100

ประสบการณ์ต่ำสุด = 1 ปี   ประสบการณ์เฉลี่ย = 8.61

ประสบการณ์สูงสุด = 32 ปี   ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 6.63

1.5 รายได้จากการเลี้ยงสุกร ปี 2542

จากการศึกษาพบว่าในรอบปีที่ผ่านมา เกษตรกรมีรายได้จากการเลี้ยงสุกรเฉลี่ย 688,750 บาท/ปี เกษตรกรมีรายได้น้อยกว่า 250,000 บาท/ปี ร้อยละ 38.9 รองลงมา มีรายได้มากกว่า 500,000 บาท/ปี ร้อยละ 34.7 และมีรายได้อยู่ระหว่าง 250,001-500,000 บาท/ปี ร้อยละ 26.4 ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีรายได้สูงสุด 9,450,000 บาท/ปี และมีรายได้ต่ำสุด 50,000 บาท/ปี (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 รายได้จากการเลี้ยงสุกร ปี 2542

รายได้จากการเลี้ยงสุกร (บาท/ต่อปี)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่า 250,000	28	38.9
250,000 – 500,000	19	26.4
มากกว่า 500,000	25	34.7
รวม	72	100

รายได้ต่ำสุด = 50,000 บาท/ปี   รายได้เฉลี่ย = 688,750.00

รายได้สูงสุด = 9,450,000 บาท/ปี   ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1,330,232.57

1.6 แรงงานที่ใช้เลี้ยงสุกร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีจำนวนแรงงานที่ใช้เลี้ยงสุกรเฉลี่ย 2 คน ส่วนใหญ่มีแรงงานที่ใช้เลี้ยงสุกร 2 คน ร้อยละ 63.9 รองลงมาใช้แรงงานที่ใช้เลี้ยงสุกรจำนวน 1 คน ร้อยละ 27.8 และใช้แรงงานเลี้ยงสุกรมากกว่า 3 คน ร้อยละ 8.3 โดยเกษตรกรมีจำนวนแรงงานสูงสุด 9 คน และมีจำนวนแรงงานต่ำสุด 1 คน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.14 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 จำนวนแรงงานที่ใช้เลี้ยงสุกร

จำนวนแรงงาน (คน)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1	20	27.8
2	46	63.9
มากกว่า 3 คน	6	8.3
รวม	72	100

จำนวนแรงงานต่ำสุด = 1 คน   จำนวนแรงงานเฉลี่ย = 1.94

จำนวนแรงงานสูงสุด = 9 คน   ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.14

1.7 จำนวนสุกรที่เลี้ยง

จำนวนสุกรที่เกษตรกรเลี้ยงทั้งหมด โดยแบ่งเป็นจำนวนพ่อ-แม่พันธุ์สุกรและจำนวนลูกสุกรเล็ก รุ่น ขุน ดังนี้

จำนวนพ่อ-แม่พันธุ์สุกร

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีจำนวนพ่อ-แม่พันธุ์สุกรเฉลี่ย 11 ตัว ส่วนใหญ่มีจำนวนน้อยกว่า 5 ตัว ร้อยละ 40.3 รองลงมา มีจำนวนอยู่ระหว่าง 5-10 ตัว ร้อยละ 34.7 อยู่ระหว่าง 11 – 15 ตัว และมากกว่า 15 ตัว ร้อยละ 12.5 เท่ากัน โดยเกษตรกรมีจำนวนพ่อ-แม่พันธุ์สุกรสูงสุด 150 ตัว และมีจำนวนพ่อ-แม่พันธุ์สุกรต่ำสุด 1 ตัว ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 21.08 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 จำนวนพ่อ-แม่พันธุ์สุกร

จำนวนพ่อ – แม่พันธุ์สุกร (ตัว)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5	29	40.3
5 – 10	25	34.7
11 – 15	9	12.5
มากกว่า 15	9	12.5
รวม	72	100

จำนวนพ่อ-แม่พันธุ์สุกรต่ำสุด = 1 ตัว จำนวนสุกรพ่อ-แม่พันธุ์เฉลี่ย = 11.24

จำนวนพ่อ-แม่พันธุ์สุกรสูงสุด = 150 ตัว ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 21.08

จำนวนสุกรเล็ก รุ่น ขุน

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีจำนวนลูกสุกรเล็ก รุ่น ขุน เฉลี่ย 80 ตัว มีจำนวน น้อยกว่า 40 ตัว ร้อยละ 59.7 รองลงมาอยู่ระหว่าง 40 – 80 ตัว ร้อยละ 19.4 อยู่ระหว่าง 81 – 121 ตัว ร้อยละ 13.9 และมากกว่า 121 ตัว ร้อยละ 6.9 โดยเกษตรกรมีจำนวนลูกสุกรเล็ก รุ่น ขุน สูงสุด 1350 ตัว และมีจำนวนลูกสุกรเล็ก รุ่น ขุน ต่ำสุด 5 ตัว ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 189.63 (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 จำนวนลูกสุกรเล็ก รุ่น ขุน

จำนวนลูกสุกรเล็ก รุ่น ขุน (ตัว)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่า 40	43	59.7
40 – 80	14	19.4
81 – 121	10	13.9
มากกว่า 121	5	6.9
รวม	72	100

จำนวนลูกสุกร เล็ก รุ่น ขุนต่ำสุด = 5 ตัว จำนวนลูกสุกรเล็ก รุ่น ขุนเฉลี่ย = 80.14
 จำนวนลูกสุกร เล็ก รุ่น ขุนสูงสุด = 1350 ตัว ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 189.63

จำนวนสุกรที่เกษตรกรเลี้ยงทั้งหมด

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีจำนวนสุกรที่เลี้ยงทั้งหมดเฉลี่ย 91 ตัว มีจำนวนสุกรน้อยกว่า 45 ตัว ร้อยละ 58.3 รองลงมาจำนวนสุกรอยู่ระหว่าง 45 – 90 ตัว ร้อยละ 18.1 และมีจำนวนสุกรมากกว่า 91 – 136 ตัว ร้อยละ 15.3 และมากกว่า 136 ตัว ร้อยละ 8.3 โดยเกษตรกรมีจำนวนสุกรที่เลี้ยงทั้งหมดสูงสุด 1500 ตัว และมีจำนวนสุกรที่เลี้ยงทั้งหมดต่ำสุด 6 ตัว ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 210.64 (ตาราง 10)

ตารางที่ 10 จำนวนสุกรที่เกษตรกรเลี้ยงทั้งหมด

จำนวนสุกรที่เกษตรกรเลี้ยงทั้งหมด (ตัว)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่า 45	42	58.3
45 – 90	13	18.1
91 – 136	11	15.3
มากกว่า 136	6	8.3
รวม	72	100

จำนวนสุกรที่เลี้ยงทั้งหมดต่ำสุด = 6 ตัว จำนวนสุกรที่เลี้ยงทั้งหมดเฉลี่ย = 91.44
 จำนวนสุกรที่เลี้ยงทั้งหมดสูงสุด = 1500 ตัว ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 210.64

1.8 แหล่งน้ำที่ใช้ล้างคอกสุกร

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้น้ำล้างคอกสุกรจากการชลประทาน น้ำประปา ถึงร้อยละ 43.1 รองลงมา ใช้น้ำจากการขุดสระ บ่อน้ำบาดาล ร้อยละ 27.8 และใช้น้ำจากธรรมชาติ แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง ร้อยละ 29.2 ตามลำดับ (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 แหล่งน้ำล้างคอกสุกร

แหล่งน้ำที่ใช้ล้างคอกสุกร	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้ำจากธรรมชาติ แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง	21	29.2
น้ำจากการขุดสระ บ่อ	20	27.8
น้ำจากการชลประทาน น้ำประปา	31	43.1
รวม	72	100

1.9 การรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เคยได้รับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางเพื่อนบ้าน ผู้เลี้ยงสุกร ร้อยละ 84.5 รองลงมา เคยได้รับข่าวสารทางโทรทัศน์ ร้อยละ 81.9 ได้รับข่าวสารทางพ่อค้ายาและอาหารสัตว์ ร้อยละ 54.2 ได้รับข่าวสารทางวิทยุและวารสาร เอกสารต่างๆ ร้อยละ 44.4 เท่ากัน ได้รับข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 38.9 และเกษตรกรจำนวนน้อยที่สุด เคยได้รับข่าวสารทางเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร เช่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เกษตรตำบล ปศุสัตว์ ร้อยละ 30.6 แสดงว่าเกษตรกรรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางเพื่อนบ้านผู้เลี้ยงสุกรมากที่สุด รองลงมาคือ โทรทัศน์ (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 การรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อม

การรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อม	เคย		ไม่เคย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิทยุ	32	44.4	40	55.6
โทรทัศน์	59	81.9	13	18.1
หนังสือพิมพ์	28	38.9	44	61.1
วารสาร, เอกสารต่างๆ	32	44.4	40	55.6
เพื่อนบ้านผู้เลี้ยงสุกร	61	84.5	11	15.3
พ่อค้ายาและอาหารสัตว์	39	54.2	33	45.8
เจ้าหน้าที่ทางการเกษตร	22	30.6	50	69.4
รวม	39	54.13	33	45.83

ตอนที่ 2 ข้อมูลความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและแมลง

มีข้อความในส่วน of ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและแมลงอยู่ 6 ข้อความ 1-3 เป็นประเภทข้อความเชิงบวกและข้อ 4-6 เป็นประเภทข้อความเชิงลบ (ตารางที่ 13) ดังต่อไปนี้

การป้องกันแมลงวันทำได้โดยล้างพื้นคอกให้สะอาดอยู่เสมอจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 87.5 ตอบผิดร้อยละ 12.5 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.88 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับสูง

การเลี้ยงสุกรที่ถูกต้องและเพื่อไม่ให้ติดโรคคือการไม่ให้บุคคลภายนอกเข้าไปในบริเวณฟาร์มเลี้ยงสุกรจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 88.9 ตอบผิดร้อยละ 11.1 มีค่าเฉลี่ยข้อความนี้ 0.89 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.32 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับสูง

การเลี้ยงสุกรโดยไม่ดูแลเอาใจใส่คอกก็สามารถเป็นสาเหตุที่จะนำโรคไปสู่สุกรและคนได้จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 88.9 ตอบผิดร้อยละ 11.1 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้

0.89 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.32 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับสูง

ขุงและแมลงวันที่เป็นพาหะนำโรคแก่สุกรไม่สามารถติดต่อถึงคนได้จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 72.2 ตอบผิดร้อยละ 27.8 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.72 ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับปานกลาง

การเลี้ยงสุกรโดยปล่อยให้หากินเองเป็นการเพิ่มภูมิคุ้มกันทานโรคจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 91.7 ตอบผิดร้อยละ 8.3 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.92 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.28 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับสูง

โรคจากคนเช่น โรคหวัดสามารถทำให้สุกรติดโรคนั้นได้จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 45.8 ตอบผิดร้อยละ 54.2 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.46 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ในข้อความนี้ในระดับน้อย

สรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและแมลงจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 78.17 ตอบผิดร้อยละ 20.83 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 0.79 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 แสดงว่าเกษตรกรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและแมลงอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 13 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและแมลง

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและแมลง	ตอบผิด		ตอบถูก		$\bar{X}$	S.D	แปลความ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. การป้องกันแมลงวันทำได้โดย ล้างพื้นคอกให้สะอาดอยู่เสมอ	9	12.5	63	87.5	0.88	0.33	มาก
2. การเลี้ยงสุกรที่ถูกต้องและเพื่อไม่ให้ติดโรค คือการไม่ให้บุคคลภายนอกเข้าไปในฟาร์ม	8	11.1	64	88.9	0.89	0.32	มาก
3. การเลี้ยงสุกรโดยไม่ดูแลเอาใจใส่คอกก็สามารถเป็นสาเหตุที่นำโรคไปสู่สุกรและคนได้	8	11.1	64	88.9	0.89	0.32	มาก
4. ขุงและแมลงวันที่เป็นพาหะนำโรคแก่สุกรไม่สามารถติดต่อถึงคนได้	20	27.8	52	72.2	0.72	0.45	ปานกลาง
5. การเลี้ยงสุกรโดยปล่อยให้หากินเองเป็นการเพิ่มภูมิคุ้มกันทานโรค	6	8.3	66	91.7	0.92	0.28	มาก
6. โรคจากคน เช่น โรคหวัดสามารถทำให้สุกรติดโรคนั้นได้	39	54.2	33	45.8	0.46	0.50	น้อย
สรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและแมลง	15	20.83	57	48.17	0.79	0.41	ปานกลาง

หมายเหตุ : ข้อ 1 ถึงข้อ 3 เป็นข้อความเชิงบวก และข้อ 4 ถึงข้อ 6 เป็นข้อความเชิงลบ

2.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำเสีย

มีข้อความในส่วนของคุณรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำเสียอยู่ 6 ข้อความ โดยข้อ 1-3 เป็นประเภทข้อความเชิงบวก และข้อ 4-6 เป็นประเภทข้อความเชิงลบ (ตารางที่ 14) ดังต่อไปนี้

น้ำเสียที่ขังอยู่บนพื้นดินเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง แมลงวัน เชื้อโรค และพยาธิต่าง ๆ จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 95.8 ตอบผิดร้อยละ 4.2 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.96 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.20 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับสูง

การกำจัดน้ำเสียจากคอกสุกรที่ถูกวิธีคือบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 88.9 ตอบผิดร้อยละ 11.1 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.89 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.32 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจใน ข้อความนี้ในระดับสูง

น้ำล้างคอกสุกรเมื่อไหลลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติจะทำให้เกิดปัญหามลพิษต่อแหล่งน้ำและ ถ้าน้ำนี้ลงสู่ที่นา ก็ก่อให้เกิดผลเสียต่อต้นข้าวได้จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 90.3 ตอบผิดร้อยละ 9.7 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.90 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับสูง

น้ำเสียจากคอกสุกรเมื่อผ่านการบำบัดแล้วไม่สามารถนำมาใช้รดต้นไม้และเลี้ยงปลาได้ จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 84.7 ตอบผิดร้อยละ 15.3 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.36 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับสูง

น้ำเสียที่ไหลลงสู่ลำธารสาธารณะไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้แหล่งน้ำดินเนิ่นจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 59.7 ตอบผิดร้อยละ 40.3 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.60 ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับปานกลาง

การปล่อยน้ำเสียจากคอกสุกรไหลลงสู่แหล่งน้ำ เป็นการเพิ่มอาหารให้แก่ กุ้ง หอย ปู ปลา ที่อาศัยอยู่ในแหล่งน้ำ จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 50.0 เท่ากันมี ค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.50 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความ เข้าใจในข้อความนี้ในระดับปานกลาง

สรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำเสียจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 78.24 ตอบผิดร้อยละ 21.76 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 0.78 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 แสดงว่าเกษตรกรมี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำเสียอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 14 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำเสีย

(n = 72)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำเสีย	ตอบผิด		ตอบถูก		$\bar{X}$	S.D	แปลความ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. น้ำเสียที่ขังอยู่บนพื้นดินเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง แมลงวัน เชื้อโรคและพยาธิต่างๆ	3	4.2	69	95.8	0.96	0.20	มาก
2. การกำจัดน้ำเสียจากคอกสุกรที่ถูกวิธีคือ บำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ	8	11.1	64	88.9	0.89	0.32	มาก
3. น้ำล้างคอกสุกรเมื่อไหลลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติจะทำให้เกิดปัญหามลพิษต่อแหล่งน้ำและถ้าปล่อยทิ้งนานก็ก่อให้เกิดผลเสียต่อคนข้างได้	7	9.7	65	90.3	0.90	0.30	มาก
4. น้ำเสียจากคอกสุกร เมื่อผ่านการบำบัดแล้วไม่สามารถนำมาใช้รดต้นไม้และเลี้ยงปลาได้	11	15.3	61	84.7	0.85	0.36	มาก
5. น้ำเสียที่ไหลลงสู่ลำธารสาธารณะไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้แหล่งน้ำตื้นเขิน	29	40.3	43	59.7	0.60	0.49	ปานกลาง
6. การปล่อยน้ำเสียจากคอกสุกรไหลลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะเป็นการเพิ่มอาหารให้แก่กุ้ง หอย ปู ปลาที่อาศัยอยู่ในแหล่งน้ำ	36	50	36	50.0	0.50	0.50	ปานกลาง
สรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำเสีย	15.67	21.76	56.33	78.24	0.78	0.41	ปานกลาง

หมายเหตุ : ข้อ 1 ถึงข้อ 3 เป็นข้อความเชิงบวก และข้อ 4 ถึงข้อ 6 เป็นข้อความเชิงลบ

2.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมูลสัตว์

มีข้อความในส่วนของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมูลสัตว์อยู่ 6 ข้อความ โดยข้อ 1-3 เป็นประเภทข้อความเชิงบวกและ 4-6 เป็นประเภทข้อความเชิงลบ (ตารางที่ 15) ดังต่อไปนี้

การกำจัดมูลสัตว์จากฟาร์มได้อีกวิธีหนึ่งคือการนำมูลแห้งไปกลบฝังดินจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 75.0 ตอบผิดร้อยละ 25.0 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.75 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับปานกลาง

ในปัจจุบันสามารถใช้ประโยชน์จากมูลสัตว์โดยนำไปผลิตก๊าซชีวภาพใช้หุงต้มในครัวเรือนจากข้อความนี้พบว่า เกษตรกรตอบถูกร้อยละ 95.8 ตอบผิดร้อยละ 4.2 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.96 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.20 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับสูง

มูลสุกรตากแห้งสามารถนำไปใช้ในสูตรอาหารสำหรับลูกสุกรขุนได้อีกจากข้อความนี้ พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 12.5 ตอบผิดร้อยละ 87.5 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับน้อย

มูลสัตว์ที่ทับถมกันไม่ใช่แหล่งแพร่กระจายของเชื้อโรคจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 65.3 ตอบผิดร้อยละ 34.7 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.65 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับปานกลาง

การปล่อยทิ้งมูลสุกรให้ซึมลงดินเป็นการเพิ่มปุ๋ยให้แก่ดินจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 8.3 ตอบผิดร้อยละ 91.7 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.28 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับน้อย

การป้องกันแหล่งเพาะพันธุ์แมลงวัน เชื้อโรค และพยาธิต่างๆไม่ใช่วัตถุประสงค์ของการกำจัดมูลสุกร จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 61.1 ตอบผิดร้อยละ 38.9 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.61 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับปานกลาง

สรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมูลสัตว์ ตอบถูกร้อยละ 53.10 ตอบผิดร้อยละ 46.99 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 0.53 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 แสดงว่าเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมูลสัตว์อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 15 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมูลสัตว์

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมูลสัตว์	ตอบผิด		ตอบถูก		$\bar{X}$	S.D	แปลความ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. การกำจัดมูลสุกรจากฟาร์มได้อีกวิธีหนึ่งคือ การนำมูลแห้งไปกลบฝังดิน	18	25.0	54	75.0	0.75	0.44	ปานกลาง
2. ในปัจจุบันสามารถใช้ประโยชน์จาก มูลสัตว์โดยนำไปผลิตก๊าซชีวภาพใช้หุงต้มในครัวเรือน	3	4.2	69	95.8	0.96	0.20	มาก
3. มูลสุกรตากแห้งสามารถนำไปใช้ในสูตรอาหารสำหรับลูกสุกรขุนได้อีก	63	87.5	9	12.5	0.13	0.33	น้อย
4. มูลสุกรที่ทับถมกันไม่ใช่แหล่งแพร่กระจายของเชื้อโรค	25	34.7	47	65.3	0.65	0.48	ปานกลาง
5. การปล่อยทิ้งมูลสุกรให้ซึมลงดินเป็นการเพิ่มปุ๋ยให้เกิดขึ้น	66	91.7	6	8.3	0.08	0.28	น้อย
6. การป้องกันแหล่งเพาะพันธุ์แมลงวัน เชื้อโรคและพยาธิต่างๆ ไม่ใช่วัตถุประสงค์ของการกำจัดมูลสุกร	28	38.9	44	61.1	0.61	0.49	ปานกลาง
สรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมูลสัตว์	33.83	46.99	38.17	53.01	0.53	0.50	ปานกลาง

หมายเหตุ : ข้อ 1 ถึงข้อ 3 เป็นข้อความเชิงบวก และข้อ 4 ถึงข้อ 6 เป็นข้อความเชิงลบ

2.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น

มีข้อความในส่วนของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่นอยู่ 6 ข้อความ โดยข้อ 1-3 เป็นประเภทข้อความเชิงบวก และข้อ 4-6 เป็นประเภทข้อความเชิงลบ (ตารางที่ 16) ดังต่อไปนี้

กลิ่นเหม็นที่เกิดจากของเสียในฟาร์มเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สุกรเจริญเติบโตช้าลงจาก ข้อความนี้พบว่า เกษตรกรตอบถูกร้อยละ 87.5 ตอบผิดร้อยละ 12.5 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.88 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับสูง

ของเสียจากฟาร์มมีกลิ่นเหม็นมากที่สุด ในช่วงที่อากาศชื้นและอุณหภูมิสูงจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 94.4 ตอบผิดร้อยละ 5.6 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.94 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.23 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับสูง

การล้างคอกสุกรทุกวันทำให้ลดกลิ่นจากฟาร์มได้ จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 90.3 ตอบผิดร้อยละ 9.7 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.90 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30 แสดงว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับสูง

การกำจัดกลิ่นจากมูลสารที่ดีคือการใช้น้ำยาฆ่าเชื้อโรคฉีดพ่นให้ทั่วทั้งคอกสุกรจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 30.6 ตอบผิดร้อยละ 69.4 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.31 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับน้อย

การสร้างคอกและโรงเรือนสุกรที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวกไม่สามารถช่วยลดการเกิดกลิ่นเหม็นได้ จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 73.6 ตอบผิดร้อยละ 26.4 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.74 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับปานกลาง

ลักษณะพื้นคอกที่เป็นพื้นสแลทไม่สามารถช่วยลดกลิ่นหรือแก้ไขอากาศเสียได้จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 59.7 ตอบผิดร้อยละ 40.3 มีค่าเฉลี่ยในข้อความนี้ 0.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในข้อความนี้ในระดับปานกลาง

สรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่นจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรตอบถูกร้อยละ 74.04 ตอบผิดร้อยละ 27.31 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 0.73 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 16 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น

(n = 72)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น	ตอบผิด		ตอบถูก		$\bar{X}$	S.D	แปลความ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. กลิ่นเหม็นที่เกิดจากของเสียในฟาร์มเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สุกรเติบโตช้าลง	9	12.5	63	87.5	0.88	0.33	มาก
2. ของเสียจากฟาร์มมีกลิ่นเหม็นมากที่สุดในช่วงที่อากาศมีความชื้นและอุณหภูมิสูง	4	5.6	68	94.4	0.94	0.23	มาก
3. การล้างคอกสุกรทุกวันลดกลิ่นเหม็นจากฟาร์มได้	7	9.7	65	90.3	0.90	0.30	มาก
4. การกำจัดกลิ่นจากมูลสุกรที่ดีที่สุดคือ การใช้ น้ำยาฆ่าเชื้อโรคฉีดพ่นให้ทั่วทั้งคอกสุกร	50	69.4	22	30.6	0.31	0.46	น้อย
5. การสร้างคอกสุกรและโรงเรือนสุกรที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวกไม่สามารถช่วยลดการเกิดกลิ่นเหม็นได้	19	26.4	53	73.6	0.74	0.44	ปานกลาง
6. ลักษณะพื้นคอกที่เป็นพื้นสแลทไม่สามารถช่วยลดกลิ่นหรือแก้ไขอากาศเสียได้	29	40.3	43	59.7	0.60	0.49	ปานกลาง
สรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น	19.67	27.31	52.33	74.07	0.73	0.45	ปานกลาง

หมายเหตุ : ข้อ 1 ถึงข้อ 3 เป็นข้อความเชิงบวก และข้อ 4 ถึงข้อ 6 เป็นข้อความเชิงลบ

สรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร โดยภาพรวมเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ รวมทั้งอากาศเสียและกลิ่น จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 87.5 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรในระดับมาก รองลงมาเกษตรกรร้อยละ 11.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรในระดับปานกลางและเกษตรกร ร้อยละ 1.4 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรในระดับน้อยโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 0.71 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.0 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น โดยภาพรวมเมื่อเทียบเกณฑ์วัดระดับอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 สรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรโดยภาพรวม

สรุประดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ในฟาร์มสุกรโดยภาพรวม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อย	1	1.4
ปานกลาง	63	87.5
มาก	8	11.1
รวม	72	100.0

$$\bar{X} = 0.71$$

$$S.D. = 0.99$$

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง

มีข้อความในส่วนของความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลงอยู่ 6 ข้อความ โดยข้อ 1-3 เป็นประเภทข้อความเชิงบวกและข้อ 4-6 เป็นประเภทข้อความเชิงลบ (ตารางที่ 18) ดังต่อไปนี้

ท่านควรป้องกันแมลงวันได้โดยล้างพื้นคอกสุกรให้สะอาดอยู่เสมอจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรมีความตระหนักมากร้อยละ 77.8 รองลงมามีความตระหนักปานกลางร้อยละ 12.5 และมีความตระหนักน้อยร้อยละ 9.7 โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.68 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับมากทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่าการล้างพื้นคอกสุกรให้สะอาดอยู่เสมอสามารถช่วยลดจำนวนแมลงวันในคอกสุกรได้ระดับหนึ่ง

ท่านควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคให้แก่สุกรในฟาร์มอยู่เสมอจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความตระหนักมากถึงร้อยละ 97.2 รองลงมามีความตระหนักปานกลางร้อยละ 2.8 โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.97 ที่ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.17 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับมากทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่าการฉีดวัคซีนป้องกันโรคให้แก่สุกรในฟาร์มควรปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการเกิดโรคระบาดภายในฟาร์มสุกร

เมื่อสุกรของท่านเป็นโรคตายท่านจะรีบนำไปฝังดินทันทีจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความตระหนักมากถึงร้อยละ 94.4 รองลงมา มีความตระหนักปานกลางและมีความตระหนักน้อยร้อยละ 2.8 เท่ากัน โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.92 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่าเมื่อสุกรภายในฟาร์มป่วยเป็นโรคตายควรรีบนำไปฝังดินทันทีเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคไปสู่สุกรตัวอื่นภายในฟาร์ม

ท่านไม่จำเป็นต้องฉีดวัคซีนป้องกันโรคให้แก่สุกรเพราะเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายจากข้อความนี้พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความตระหนักมากถึงร้อยละ 86.1 รองลงมา มีความตระหนักน้อยร้อยละ 12.5 และมีความตระหนักปานกลางร้อยละ 1.4 ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.74 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดให้แก่สุกรในฟาร์มถึงแม้จะเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายก็คุ้มต่อการควบคุมโรค

เมื่อสุกรเป็นโรคท่านรีบส่งขายเพื่อนำสุกรชำแหละเสียโดยเร็วจากข้อความนี้พบว่า เกษตรกรมีความตระหนักมากร้อยละ 66.7 รองลงมา มีความตระหนักปานกลางและมีความตระหนักน้อยร้อยละ 16.7 เท่ากัน โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.50 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่าเมื่อสุกรเป็นโรคไม่ควรนำส่งขายเพื่อชำแหละเพราะเป็นการแพร่กระจายเชื้อโรคและอาจมีอันตรายต่อผู้บริโภคได้

ฟาร์มของท่านเคยมีขุณและแมลงวันมานานแล้วปล่อยทิ้งไว้ไม่เห็นเป็นอะไรเลยจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรมีความตระหนักมากร้อยละ 63.9 รองลงมา มีความตระหนักน้อยร้อยละ 22.2 และมีความตระหนักปานกลางร้อยละ 13.9 ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.42 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 มีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับมากเกษตรกรเห็นว่าจำเป็นต้องป้องกันกำจัดขุณและแมลงวันอย่างสม่ำเสมอไม่ควรปล่อยให้มีในฟาร์ม

สรุปความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลงจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีความตระหนักเกี่ยวกับโรคและแมลงในระดับมากร้อยละ 81.02 รองลงมา มีความตระหนักน้อยร้อยละ 10.65 และมีความตระหนักปานกลาง ร้อยละ 8.33 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.70 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลงอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 18 ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง

(n = 72)

ประเด็น	ตระหนัก มาก		ตระหนัก ปานกลาง		ตระหนัก น้อย		$\bar{X}$	S.D	แปล ความ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. ท่านควรป้องกันแมลงวันได้ โดยล้างพื้นคอกสุกรให้สะอาดอยู่เสมอ	56	77.8	9	12.5	7	9.7	2.68	0.65	มาก
2. ท่านควรฉีดวัคซีนป้องกัน โรคให้แก่สุกรในฟาร์มอยู่เสมอ	70	97.2	2	2.8	-	-	2.97	0.17	มาก
3. เมื่อสุกรของท่านเป็นโรคคาง ท่านจะรีบนำไปฝังดินทันที	68	94.4	2	2.8	2	2.8	2.92	0.37	มาก
4. ท่านไม่จำเป็นต้องฉีดวัคซีน ป้องกันโรคให้แก่สุกร เพราะเป็น การสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย	62	86.1	1	1.4	9	12.5	2.77	0.67	มาก
5. เมื่อสุกรเป็นโรค ท่านรีบส่ง ขายเพื่อนำสุกรชำแหละเสียโดย เร็ว	48	66.7	12	16.7	12	16.7	2.50	0.77	มาก
6. ฟาร์มของท่านเคยมีฝูงและ แมลงวันมานานแล้ว ปล่อยทิ้งไว้ ไม่เห็นเป็นอะไรเลย	46	63.9	10	13.9	16	22.2	2.42	0.83	มาก
สรุปความตระหนักของเกษตรกร ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์ม สุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง	58.33	81.02	6.00	8.33	6.67	10.65	2.70	0.62	มาก

หมายเหตุ : ข้อ 1 ถึงข้อ 3 เป็นข้อความประเภทเห็นด้วย และข้อ 4 ถึงข้อ 6 เป็นข้อความ
ประเภทไม่เห็นด้วย

3.2 ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสีย
มีข้อความในส่วนของความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์ม
สุกรเกี่ยวกับน้ำเสียอยู่ 6 ข้อความ โดยข้อ 1-3 เป็นประเภทข้อความเชิงบวก และข้อ 4-6 เป็น
ประเภทข้อความเชิงลบ (ตารางที่ 19) ดังต่อไปนี้

ท่านควรจัดการน้ำอาบ/ฉีดสุกร โดยทำท่อระบายน้ำเพื่อปล่อยน้ำเสียลงบ่อนำบำบัดจาก
ข้อความนี้พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความตระหนักมากร้อยละ 90.3 รองลงมา มีความตระหนัก

ปานกลางร้อยละ 6.9 และมีความตระหนักน้อยร้อยละ 2.8 ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.88 มีค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่า การจัดการน้ำอาบ/ฉีดสุกร โดยทำที่ระบายน้ำเพื่อปล่อยน้ำเสียลงบ่อบำบัด เป็นการกำจัดน้ำเสียให้ออกจากฟาร์ม ได้อย่างสะดวกรวดเร็วและง่ายต่อการกำจัด

ท่านควรบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความตระหนักมากร้อยละ 83.3 รองลงมา มีความตระหนักน้อยร้อยละ 11.1 และมีความตระหนักปานกลางร้อยละ 5.6 ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.72 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่า ควรบำบัดน้ำเสียให้อยู่ในสภาพที่สามารถปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะได้ เพื่อเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อม

ควรมีการสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียควบคู่ไปกับการเลี้ยงสุกรจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความตระหนักมากร้อยละ 94.4 รองลงมา มีความตระหนักปานกลางร้อยละ 4.2 และมีความตระหนักน้อยร้อยละ 1.4 ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.31 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่า ควรมีการสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียควบคู่ไปกับการเลี้ยงสุกรเพื่อเป็นที่กักเก็บรวบรวมของเสียให้ออกจากฟาร์ม ได้อีกวิธีหนึ่ง และง่ายต่อการกำจัด

การปล่อยน้ำเสียจากคอกสุกรลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะไม่ถือว่าเป็นการทำลายแหล่งน้ำจากข้อความนี้พบว่า เกษตรกรมีความตระหนักมากร้อยละ 75.0 รองลงมา มีความตระหนักน้อยร้อยละ 15.3 และมีความตระหนักปานกลางร้อยละ 9.7 ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักใน ข้อความนี้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่า การปล่อยน้ำเสียจากคอกสุกรลงสู่แม่น้ำสาธารณะเป็นการทำลายแหล่งน้ำ

การปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะไม่ได้เป็นการแพร่กระจายเชื้อโรคและพยาธิต่าง ๆ จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรมีความตระหนักมากร้อยละ 79.2 รองลงมา มีความตระหนักปานกลางร้อยละ 12.5 และมีความตระหนักน้อยร้อยละ 8.3 โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.71 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักใน ข้อความนี้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่า การปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำเป็นการแพร่กระจายเชื้อโรคและพยาธิต่างๆ

แหล่งน้ำตามธรรมชาติต่าง ๆ เป็นแหล่งระบายน้ำเสียจากคอกสุกรที่ดีที่สุด จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรมีความตระหนักมากร้อยละ 65.3 รองลงมา มีความตระหนักน้อยร้อยละ 20.8 และมีความตระหนักปานกลางร้อยละ 13.9 โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.44 ค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐาน 0.82 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความอยู่ในระดับมากทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่าแหล่งน้ำตามธรรมชาติต่าง ๆ ไม่ใช่แหล่งระบายน้ำเสียจากคอกสุกร

สรุปความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสีย จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีความตระหนักในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสีย ในระดับมากมากร้อยละ 80.5 รองลงมา มีความตระหนักน้อยร้อยละ 9.95 และมีความตระหนัก ปานกลางร้อยละ 8.80 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.71 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับ ความตระหนักในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสียอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 19 ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสีย

(n = 72)

ประเด็น	ตระหนัก มาก		ตระหนัก ปานกลาง		ตระหนัก น้อย		$\bar{X}$	S.D	แปล ความ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. ท่านควรจัดการน้ำอาบ/ฉีด สุกรโดยทำท่อระบายน้ำเพื่อปล่อย น้ำเสียลงบ่อบำบัด	65	90.3	5	6.9	2	2.8	2.88	0.41	มาก
2. ท่านควรบำบัดน้ำเสียก่อน ปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ	60	8.33	4	5.6	8	11.1	2.72	0.65	มาก
3. ควรมีการจัดสร้างบ่อบำบัด น้ำเสียควบคู่ไปกับการเลี้ยงสุกร	68	94.4	3	4.2	1	1.4	2.93	0.31	มาก
4. การปล่อยน้ำเสียจากคอกสุกร ลงสู่แม่น้ำสาธารณะ ไม่ถือว่าเป็น การทำลายแหล่งน้ำ	54	75.0	7	9.7	11	15.3	2.60	0.74	มาก
5. การปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำ ไม่ได้เป็นการแพร่กระจายเชื้อโรค และพยาธิต่างๆ	57	79.2	9	12.5	6	8.3	2.71	0.62	มาก
6. แหล่งน้ำตามธรรมชาติต่างๆ เป็นแหล่งระบายน้ำเสียจากคอก สุกรที่ดีที่สุด	47	65.3	10	13.9	15	20.8	2.44	0.82	มาก
สรุปความตระหนักของเกษตรกร ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์ม สุกรเกี่ยวกับน้ำเสีย	58.0	81.25	6.33	8.80	7.17	9.95	2.71	0.64	มาก

หมายเหตุ : ข้อ 1 ถึงข้อ 3 เป็นข้อความประเภทเห็นด้วย และข้อ 4 ถึงข้อ 6 เป็นข้อความ
ประเภทไม่เห็นด้วย

3.3 ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์

มีข้อความในส่วนของความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์อยู่ 6 ข้อความ โดยข้อ 1-3 เป็นประเภทความเชิงบวก และข้อ 4-6 เป็นประเภทข้อความเชิงลบ (ตารางที่ 20) ดังต่อไปนี้

การกำจัดมูลสุกรที่ไม่ถูกวิธีจะมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความตระหนักมากร้อยละ 80.6 รองลงมามีความตระหนักปานกลางและมีความตระหนักน้อยร้อยละ 9.7 เท่ากัน โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.71 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับมากทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่า การกำจัดมูลสุกรที่ไม่ถูกวิธี จะส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

ในการจัดการด้านมูลสุกรในฟาร์มท่านควรจะดำเนินการเป็นประจำจากข้อความนี้ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความตระหนักมากร้อยละ 94.4 รองลงมามีความตระหนักปานกลางและมีความตระหนักน้อยร้อยละ 2.8 เท่ากัน โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.92 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่าควรจัดการทางด้านมูลสุกรในฟาร์มเป็นประจำทุกวัน

มูลสุกรสามารถนำไปใช้ผลิตก๊าซชีวภาพใช้ในฟาร์มได้หากท่านมีโอกาสท่านจะนำไปใช้บ้าง จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความตระหนักมากร้อยละ 93.1 รองลงมามีความตระหนักปานกลางร้อยละ 4.2 และมีความตระหนักน้อยร้อยละ 2.8 ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.90 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับมากทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่ามูลสุกรสามารถนำไปผลิตก๊าซชีวภาพใช้ในฟาร์มได้และหากมีโอกาสจะนำไปใช้บ้าง

ท่านจะปล่อยระบายมูลสัตว์ลงแหล่งน้ำสาธารณะได้ตามปกติถ้าหากไม่มีผู้ใดไปร้องเรียน จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรมีความตระหนักมากร้อยละ 65.3 รองลงมามีความตระหนักน้อยร้อยละ 26.4 และมีความตระหนักปานกลางร้อยละ 8.3 ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.39 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับมากทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่าไม่ควรปล่อยระบายมูลสัตว์ลงแหล่งน้ำสาธารณะถึงแม้จะมีผู้ไปร้องเรียนหรือไม่ก็ตาม

การปล่อยระบายมูลสุกรลงตามแหล่งน้ำสาธารณะจะไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรมีความตระหนักมากร้อยละ 68.1 รองลงมามีความตระหนักน้อยร้อยละ 16.7 และมีความตระหนักปานกลางร้อยละ 15.3 โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.51 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับ

มากทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่าการปล่อยระบายมูลสัตว์ลงในแหล่งน้ำสาธารณะย่อมก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อม

การเก็บรวบรวมมูลสุกรไปทิ้งที่อื่นที่ไม่ใช่ภายในพื้นที่ของท่านเป็นวิธีการกำจัดมูลสุกรออกจากฟาร์มที่ดีอย่างหนึ่ง จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรมีความตระหนักมากร้อยละ 52.8 รองลงมา มีความตระหนักปานกลางร้อยละ 27.8 และมีความตระหนักน้อยร้อยละ 19.4 โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.25 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมากทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่าการเก็บรวบรวมมูลสุกรไปทิ้งที่อื่นที่ไม่ใช่ภายในพื้นที่ของตนเองไม่ใช่วิธีการกำจัดมูลสุกรออกจากฟาร์มที่ดีเพราะเป็นการไม่รับผิดชอบต่อ

สรุปความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีความตระหนักในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์มีความตระหนักมากร้อยละ 75.69 มีความตระหนักน้อยร้อยละ 14.35 และมีความตระหนักปานกลางร้อยละ 9.95 เฉลี่ย 2.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 20 ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์

(n = 72)

ประเด็น	ตระหนัก มาก		ตระหนัก ปานกลาง		ตระหนัก น้อย		$\bar{X}$	S.D	แปล ความ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. การกำจัดมูลสุกรที่ไม่ถูกวิธี จะมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม	58	80.6	7	9.7	7	9.7	2.71	0.64	มาก
2. ในการจัดการทางด้านมูลสุกร ในฟาร์มท่านควรดำเนินการเป็น ประจำ	68	94.4	2	2.8	2	2.8	2.92	0.37	มาก
3. มูลสุกรสามารถนำไปผลิต ก๊าซชีวภาพใช้ในฟาร์มได้ หากมี โอกาสท่านจะนำไปใช้บ้าง	67	93.1	3	4.2	2	2.8	2.90	0.38	มาก
4. ท่านจะปล่อยระบายมูลสัตว์ ลงแหล่งแม่น้ำสาธารณะได้ตาม ปกติถ้าหากไม่มีผู้ใดไปร้องเรียน	47	65.3	6	8.3	19	26.4	2.39	0.88	มาก
5. การปล่อยระบายมูลสุกรลง ตามแหล่งน้ำสาธารณะจะไม่ก่อให้เกิด ผลเสียต่อสภาพแวดล้อม	49	52.8	11	15.3	12	16.7	2.51	0.77	มาก
6. การเก็บรวบรวมมูลสุกรไป ทิ้งที่อื่นที่ไม่ใช่ภายในพื้นที่ของ ท่านเป็นวิธีการกำจัดมูลสุกรออก จากฟาร์มที่ใช้อย่างหนึ่ง	38	52.8	14	19.4	20	27.8	2.25	0.87	ปาน กลาง
สรุปความตระหนักของเกษตรกร ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์ม สุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์	54.5	75.69	7.17	9.95	10.33	14.35	2.60	0.72	มาก

หมายเหตุ : ข้อ 1 ถึงข้อ 3 เป็นข้อความประเภทรู้เห็นด้วย และข้อ 4 ถึงข้อ 6 เป็นข้อความ
ประเภทรู้ไม่เห็นด้วย

3.4 ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศ เสียและกลิ่น

มีข้อความในส่วนของความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์ม
สุกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น อยู่ 6 ข้อ โดยข้อ 1-3 เป็นประเภทรู้เห็นด้วย และข้อ 4-6
เป็นประเภทรู้ไม่เห็นด้วย (ตารางที่ 21) ดังต่อไปนี้

หากเพื่อนบ้านของท่านมีอาการป่วยโดยมีสาเหตุมาจากกลิ่นเหม็นจากฟาร์มสุกรของท่าน ท่านจะหาวิธีกำจัดกลิ่นเหม็นให้หมดไปโดยเร็วจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความตระหนักมากร้อยละ 97.1 รองลงมาที่มีความตระหนักปานกลางร้อยละ 6.9 โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.26 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับมากทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่าหากเพื่อนบ้านใกล้เคียงมีอาการเจ็บป่วยโดยมีสาเหตุมาจากกลิ่นเหม็นจากฟาร์มสุกรจะต้องรีบหาวิธีกำจัดกลิ่นเหม็นให้หมดไปโดยเร็วเพื่อรักษาสุขภาพของตนเองและเพื่อนบ้านใกล้เคียง

ท่านควรสร้างคอกและโรงเรือนให้มีอากาศถ่ายเทสะดวกเพื่อเป็นการลดกลิ่นเหม็นได้อีกทางหนึ่ง จากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความตระหนักมากถึงร้อยละ 97.2 รองลงมาที่มีความตระหนักปานกลางและมีความตระหนักน้อยร้อยละ 1.4 เท่ากัน โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.96 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.26 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความอยู่ในระดับมากทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่าควรสร้างคอกและโรงเรือนให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวกเพื่อช่วยลดการเกิดกลิ่นเหม็นจากคอกสุกรได้ดีกว่าโรงเรือนที่มีความอับชื้นอากาศถ่ายเทไม่สะดวก

การใช้สาร EM ผสมน้ำราดคอกสุกรเป็นการช่วยลดกลิ่นเหม็นจากคอกสุกรได้ท่านจะนำมาใช้ราดคอกสุกรของท่านบ้างจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรมีความตระหนักมากร้อยละ 72.2 รองลงมาที่มีความตระหนักปานกลางร้อยละ 25.0 และมีความตระหนักน้อยร้อยละ 2.8 ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับมากทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่าถ้าการใช้สาร EM ผสมน้ำราดคอกสุกรสามารถช่วยลดกลิ่นเหม็นจากคอกสุกรได้ ก็จะนำมาใช้ราดคอกสุกรของตนเองบ้าง

การล้างทำความสะอาดคอกสุกรเป็นประจำทุกวันเพื่อช่วยลดกลิ่นเหม็นจากการเลี้ยงสุกร ท่านคิดว่าเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรมีความตระหนักมากร้อยละ 47.2 รองลงมาที่มีความตระหนักน้อยร้อยละ 34.7 และมีความตระหนักปานกลางร้อยละ 18.1 ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.90 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมากทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่าควรล้างทำความสะอาดคอกสุกรเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องปฏิบัติทุกวันเพื่อรักษาความสะอาดและลดกลิ่นเหม็นจากการเลี้ยงสุกร ไม่คิดว่าเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย

การเลี้ยงสุกรย่อมเกิดของเสียและมีกลิ่นเหม็นเป็นเรื่องธรรมดาไม่จำเป็นต้องป้องกัน กำจัดจากข้อความนี้พบว่าเกษตรกรมีความตระหนักมากร้อยละ 77.8 รองลงมาที่มีความตระหนักน้อยร้อยละ 18.1 และมีความตระหนักปานกลางร้อยละ 4.2 ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ใน

ระดับมากทั้งนี้เกษตรกรเห็นว่าการเลี้ยงสุกรซ่อมเกิดของเสียและกลิ่นเหม็นดังนั้นจำเป็นต้องมีอย่างยิ่ง
ต้องมีการป้องกันกำจัดให้หมดไป

หากมีการร้องเรียนเรื่องกลิ่นเหม็นจากฟาร์มไปรบกวนผู้อื่นท่านจะไม่ปฏิบัติใดๆ
เพราะฟาร์มของท่านตั้งขึ้นก่อนจะมีผู้เข้ามาอยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงจากข้อความนี้พบว่า
เกษตรกรมีความตระหนักมากร้อยละ 68.1 รองลงมา มีความตระหนักปานกลางร้อยละ 19.4 และ
มีความตระหนักน้อยร้อยละ 12.5 ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.56 มีค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน 0.71 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในข้อความนี้อยู่ในระดับมากทั้งนี้เกษตรกร
เห็นว่าหากมีการร้องเรียนเรื่องกลิ่นเหม็นจากฟาร์มไปรบกวนผู้อื่นจะต้องหาวิธีกำจัดกลิ่นเหม็นให้
หมดไปโดยเร็วถึงแม้ฟาร์มของตนเองตั้งขึ้นก่อนจะมีผู้เข้ามาอยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงก็ตาม

สรุปความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศ
เสียและกลิ่นจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีความตระหนักในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร
เกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่นในระดับมากร้อยละ 75.93 รองลงมา มีความตระหนักปานกลางร้อยละ
12.50 และมีความตระหนักน้อยร้อยละ 11.57 โดยมีค่าคะแนนความตระหนักเฉลี่ย 2.64 มีค่าเบี่ยง
เบนมาตรฐาน 0.68 แสดงว่าเกษตรกรมีระดับความตระหนักในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร
เกี่ยวกับอากาศเสียและอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 21 ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศเสีย และกลิ่น

(n = 72)

ประเด็น	ตระหนัก		ตระหนักปานกลาง		ตระหนักน้อย		$\bar{X}$	S.D	แปลความ
	มาก		ปานกลาง		น้อย				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. หากเพื่อนบ้านของท่านมีอาการป่วยโดยมีสาเหตุมาจากกลิ่นเหม็นจากฟาร์มของท่าน ท่านจะหาวิธีกำจัดกลิ่นเหม็นให้หมดไปโดยเร็ว	67	93.1	5	6.9	-	-	2.93	0.26	มาก
2. ท่านควรสร้างคอกสุกรและโรงเรือนให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก เพื่อเป็นการลดกลิ่นเหม็นได้อีกทางหนึ่ง	70	97.2	1	1.4	1	1.4	2.96	0.26	มาก
3. ใช้สาร EM ผสมน้ำลาดคอกสุกร เป็นการช่วยลดกลิ่นเหม็นจากคอกสุกรได้ ท่านจะนำมาใช้ลาดคอกสุกรของท่านบ้าง	52	72.2	18	25.0	2	2.8	2.69	0.52	มาก
4. การล้างทำความสะอาดคอกสุกรเป็นประจำทุกวัน เพื่อช่วยลดกลิ่นเหม็นจากการเลี้ยงสุกร ท่านคิดว่าเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย	34	47.2	13	18.1	25	34.7	2.13	0.90	ปานกลาง
5. การเลี้ยงสุกรย่อมเกิดของเสียและกลิ่นเหม็นเป็นเรื่องธรรมดา ไม่จำเป็นต้องป้องกันกำจัด	56	77.8	3	4.2	13	18.1	2.60	0.78	มาก
6. หากมีการร้องเรียนเรื่องกลิ่นเหม็นจากฟาร์มไปรบกวนผู้อื่น ท่านจะไม่ปฏิบัติใดๆ เพราะฟาร์มของท่านตั้งขึ้นก่อนจะมีผู้เข้ามาอยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง	49	68.1	14	19.2	9	12.5	2.56	0.71	มาก
สรุปความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น	54.67	75.93	9.00	12.5	8.33	11.57	2.64	0.68	มาก

หมายเหตุ : ข้อ 1 ถึงข้อ 3 เป็นข้อความประเภทเห็นด้วย และข้อ 4 ถึงข้อ 6 เป็นข้อความประเภทไม่เห็นด้วย

สรุปความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรโดยภาพรวมเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ รวมทั้งอากาศเสียและกลิ่น จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 91.7 มีความตระหนักในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรในระดับมากและเกษตรกรร้อยละ 8.3 มีความตระหนักในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 2.92 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.28 แสดงว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความตระหนักในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร โดยภาพรวมเมื่อเทียบกับเกณฑ์วัดระดับอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 สรุปความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรโดยภาพรวม

สรุประดับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร โดยภาพรวม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อย	-	-
ปานกลาง	6	8.3
มาก	66	91.7
รวม	72	100.0

$$\bar{X} = 2.92 \quad S.D = 0.28$$

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในฟาร์มกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ อายุ ประสบการณ์การเลี้ยงสุกร รายได้รวม จำนวนแรงงาน จำนวนสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับ โรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่น โดยการทดสอบด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตามแบบ Pearson ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 และ 0.05 ได้ดังนี้ (ตารางที่ 23)

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ผลการศึกษาทดสอบด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตามแบบ Pearson พบว่าอายุของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสียและมูลสัตว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.365 : p = 0.002$, $r = -0.346 : p = 0.003$) ตามลำดับแต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง อากาศเสียและกลิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่าอายุของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสียและมูลสัตว์เมื่อเทียบเกณฑ์วัดระดับความสัมพันธ์อยู่ที่ระดับความสัมพันธ์ในทางลบและปานกลาง นั่นคือเกษตรกรที่อายุน้อยย่อมมีแนวโน้มต่อความตระหนักในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสียและมูลสัตว์มากกว่าเกษตรกรที่มีอายุมาก (ตารางที่ 23)

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเลี้ยงสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ผลการศึกษา เมื่อทดสอบด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตามแบบ Pearson พบว่าประสบการณ์การเลี้ยงสุกรมีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.284 : p = 0.016$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าประสบการณ์การเลี้ยงสุกรมีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสียเมื่อเทียบเกณฑ์วัดระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับความสัมพันธ์ในทางบวกและต่ำ นั่นคือเกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรน้อยกว่ามีแนวโน้มต่อความตระหนักในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสียมากกว่าเกษตรกรที่มีประสบการณ์การเลี้ยงสุกรมาก

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้สุทธิกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ผลการศึกษาเมื่อทดสอบด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตามแบบ Pearson พบว่ารายได้สุทธิไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแสดง

ว่าแม้เกษตรกรจะมีรายได้สุทธิต่างกันก็ไม่มีผลทำให้ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่นแตกต่างกัน

4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ผลการศึกษาเมื่อทดสอบด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตามแบบ Pearson พบว่าจำนวนแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศและกลิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่าแม้เกษตรกรจะมีจำนวนแรงงานต่างกันก็ไม่มีผลทำให้ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่นแตกต่างกัน

4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ผลการศึกษาเมื่อทดสอบด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตามแบบ Pearson พบว่า จำนวนสุกรไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศและกลิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าแม้เกษตรกรจะมีจำนวนสุกรต่างกันก็ไม่มีผลทำให้ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่นแตกต่างกัน

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ อายุ ประสบการณ์การเลี้ยงสุกร รายได้รวม จำนวนแรงงานและจำนวนสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับ				
	โรคและแมลง	น้ำเสีย	มูลสัตว์	อากาศเสียและกลิ่น	
อายุ	r	- 0.115	- 0.365**	- 0.346**	- 0.153
	p	0.337	0.002	0.003	0.200
ประสบการณ์การเลี้ยงสุกร	r	0.073	0.284	0.027	0.105
	p	0.541	0.016	0.056	0.378
รายได้รวม	r	0.037	0.210	0.050	0.209
	p	0.756	0.077	0.676	0.077
จำนวนแรงงาน	r	0.086	0.055	0.003	0.133
	p	0.474	0.645	0.982	0.267
จำนวนสุกร	r	0.031	0.193	0.043	0.213
	p	0.793	0.104	0.717	0.073

* แสดงว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

** แสดงว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

r ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม

p ค่าความน่าจะเป็น

4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความตระหนักในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่น ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา และสูงกว่าประถมศึกษา โดยการทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi – square test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ในการวิเคราะห์ดังนี้

4.6.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการ สิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง

ผลการศึกษาเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง ปรากฏว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.551 ซึ่งน้อยกว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากตารางเท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แสดงว่าระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการ
สิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง

ระดับการศึกษา	ระดับความตระหนักของเกษตรกรเกี่ยวกับโรคและแมลง		
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ประถมศึกษา	53 (73.6%)	7 (9.7%)	60 (83.3%)
สูงกว่าประถมศึกษา	12 (16.7%)	-	12 (16.7%)
รวม	65 (90.3%)	7 (9.7%)	72 (100.0%)

$$\chi^2 \text{ คำนวณ} = 1.551^{\text{NS}}$$

$$\chi^2 \text{ ตาราง (0.05, d.f. = 1) = 3.84}$$

NS = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.6.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการ สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับน้ำเสีย

ผลการศึกษาเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสีย ปรากฏว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.309 ซึ่งน้อยกว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากตารางเท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความ

เชื่อมั่น 0.05 แสดงว่าระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสีย (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสีย

ระดับการศึกษา	ระดับความตระหนักของเกษตรกรเกี่ยวกับน้ำเสีย		
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ประถมศึกษา	54 (75.0%)	6 (8.3%)	60 (83.3%)
สูงกว่าประถมศึกษา	12 (16.7%)	-	12 (16.7%)
รวม	66 (91.7%)	6 (8.3%)	72 (100.0%)

$$\chi^2 \text{ จำนวน} = 1.309^{\text{NS}} \quad \chi^2 \text{ ตาราง} (0.05, \text{d.f} = 1) = 3.84$$

NS = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.6.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์

ผลการศึกษาเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์ปรากฏว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 3.789 ซึ่งน้อยกว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากตารางเท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แสดงว่าระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์ (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการ
สิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์

ระดับการศึกษา	ระดับความตระหนักของเกษตรกรเกี่ยวกับมูลสัตว์		
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ประถมศึกษา	45 (62.5%)	15 (20.8%)	60 (83.3%)
สูงกว่าประถมศึกษา	12 (16.7%)	-	12 (16.7%)
รวม	57 (79.2%)	15 (20.8%)	72 (100.0%)

$$\chi^2 \text{ คำนวณ} = 3.789^{\text{NS}}$$

$$\chi^2 \text{ ตาราง} (0.05, \text{d.f.} = 1) = 3.84$$

NS = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.6.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการ สิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น

ผลการศึกษาเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่นปรากฏว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.329 ซึ่งน้อยกว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากตารางเท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แสดงว่าระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการ
สิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น

ระดับการศึกษา	ระดับความตระหนักของเกษตรกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น		
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ประถมศึกษา	52 (72.2%)	8 (11.1%)	60 (83.3%)
สูงกว่าประถมศึกษา	11 (15.3%)	1 (1.4%)	12 (16.7%)
รวม	63 (87.5%)	9 (12.5%)	7 (100.0%)

χ^2 คำนวณ = 0.329^{NS}

χ^2 ตาราง (0.05, d.f = 1) = 3.84

NS = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การฝึกอบรมกับความตระหนักของเกษตรกร ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การฝึกอบรมกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสีย และกลิ่น ได้แบ่งประสบการณ์การฝึกอบรมออกเป็น 2 กลุ่มคือ เคยกับไม่เคย โดยการทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi – square test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ในการวิเคราะห์ ดังนี้

4.7.1 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การฝึกอบรมกับความตระหนักของเกษตรกรเกี่ยวกับโรคและแมลง

ผลการศึกษาเมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การฝึกอบรมกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง ปรากฏว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 2.856 ซึ่งน้อยกว่าค่าที่ได้จากตารางเท่ากับ 3.84 ที่ d.f = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แสดงว่าประสบการณ์การฝึกอบรมไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง

ประสพการณ์ การฝึกอบรม	ระดับความตระหนักของเกษตรกรเกี่ยวกับโรคและแมลง		
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
เคย	31 (43.1%)	1 (1.4%)	32 (44.4%)
ไม่เคย	34 (47.2%)	6 (8.3%)	40 (55.6%)
รวม	65 (90.3%)	7 (9.7%)	72 (100.0%)

$$\chi^2 \text{ จำนวน} = 2.856^{NS}$$

$$\chi^2 \text{ ตาราง (0.05, d.f. = 1) = 3.84}$$

NS = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.7.2 ความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสีย

ผลการศึกษาเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสียปรากฏว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.082 ซึ่งน้อยกว่าค่าที่ได้จากตารางเท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แสดงว่าประสพการณ์การฝึกอบรมไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสีย (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสีย

ประสพการณ์ การฝึกอบรม	ระดับความตระหนักของเกษตรกรเกี่ยวกับน้ำเสีย		
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
เคย	29 (40.3%)	3 (4.2%)	32 (44.4%)
ไม่เคย	37 (51.4%)	3 (4.2%)	40 (55.6%)
รวม	66 (91.7%)	6 (8.3%)	72 (100.0%)

$$\chi^2 \text{ จำนวน} = 0.082^{\text{NS}}$$

$$\chi^2 \text{ ตาราง} (0.05, \text{d.f} = 1) = 3.84$$

NS = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.7.3 ความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์

ผลการศึกษาเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์ปรากฏว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.272 ซึ่งน้อยกว่าค่าที่ได้จากตารางเท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แสดงว่าประสพการณ์การฝึกอบรมไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์ (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์

ประสพการณ์ การฝึกอบรม	ระดับความตระหนักของเกษตรกรเกี่ยวกับมูลสัตว์		
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
เคย	25 (34.7%)	7 (9.7%)	32 (44.4%)
ไม่เคย	32 (44.4%)	15 (20.8%)	40 (55.5%)
รวม	57 (79.2%)	15 (20.8%)	72 (100.0%)

$$\chi^2 \text{ คำนวณ} = 1.272^{\text{NS}}$$

$$\chi^2 \text{ ตาราง (0.05, d.f = 1) = 3.84}$$

NS = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.7.4 ความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น

ผลการศึกษาเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่นปรากฏว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.414 ซึ่งน้อยกว่าค่าที่ได้จากตารางเท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แสดงว่าประสพการณ์การฝึกอบรมไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 ความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์การฝึกอบรมกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น

ประสพการณ์ การฝึกอบรม	ระดับความตระหนักของเกษตรกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น		
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
เคย	27 (37.5%)	5 (6.9%)	32 (44.4%)
ไม่เคย	36 (50%)	5 (6.9%)	40 (55.6%)
รวม	63 (87.5%)	9 (12.5%)	72 (100.0%)

χ^2 คำนวณ = 1.414^{NS}

χ^2 ตาราง (0.05, d.f = 1) = 3.84

NS = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำเลี้ยงคอกสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำเลี้ยงคอกสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร เกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสีย และกลิ่น ได้แบ่งแหล่งน้ำเลี้ยงคอกสุกรออกเป็น 3 แหล่ง คือ แหล่งน้ำจากธรรมชาติ แม่น้ำ ห้วยหนอง คลอง บึง แหล่งน้ำจากการขุดสระ บ่อและแหล่งน้ำจากการชลประทาน น้ำประปา โดยการทดสอบ ค่าไคสแควร์ (Chi - square test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ในการวิเคราะห์ ดังนี้

4.8.1 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำเลี้ยงคอกสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง

ผลการศึกษาเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำเลี้ยงคอกสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลงปรากฏว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 2.547 ซึ่งน้อยกว่าค่าที่ได้จากตารางเท่ากับ 5.99 ที่ d.f. = 2 ที่ระดับความเชื่อมั่น

0.05 แสดงว่าแหล่งน้ำล้างคอกสุกรไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง (ตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำล้างคอกสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง

แหล่งน้ำล้างคอกสุกร	ระดับความตระหนักของเกษตรกรเกี่ยวกับโรคและแมลง		
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
น้ำจากธรรมชาติ แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง	20 (27.8%)	1 (1.4%)	21 (29.2%)
น้ำจากการขุดสระ บ่อ	19 (26.4%)	1 (1.4%)	20 (27.8%)
น้ำจากการชลประทาน น้ำประปา	26 (36.1%)	5 (6.9%)	31 (43.1%)
รวม	65 (90.3%)	7 (9.7%)	72 (100.0%)

$$\chi^2 \text{ คำนวณ} = 2.547^{\text{NS}}$$

$$\chi^2 \text{ ตาราง (0.05, d.f. = 2) = 5.99}$$

NS = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.8.2 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำล้างคอกสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสีย

ผลการศึกษาเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำล้างคอกสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสียปรากฏว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 2.741 ซึ่งน้อยกว่าค่าที่ได้จากตารางเท่ากับ 5.99 ที่ d.f. = 2 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แสดงว่าแหล่งน้ำล้างคอกสุกรไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสีย (ตารางที่ 33)

ตารางที่ 33 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำล้างคอกสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสีย

แหล่งน้ำล้างคอกสุกร	ระดับความตระหนักของเกษตรกรเกี่ยวกับน้ำเสีย		
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
น้ำจากธรรมชาติ แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง	19 (26.4%)	2 (2.8%)	21 (29.2%)
น้ำจากการขุดสระ บ่อ	17 (23.6%)	3 (4.2%)	20 (27.8%)
น้ำจากการชลประทาน น้ำประปา	30 (41.7%)	1 (1.4%)	31 (43.1%)
รวม	66 (91.7%)	6 (8.3%)	72 (100.0%)

χ^2 คำนวณ = 2.741^{NS}

χ^2 ตาราง (0.05, d.f. = 2) = 5.99

NS = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.8.3 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำล้างคอกสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์

ผลการศึกษาเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำล้างคอกสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์ปรากฏว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 4.083 ซึ่งน้อยกว่าค่าที่ได้จากตารางเท่ากับ 5.99 ที่ d.f. = 2 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แสดงว่าแหล่งน้ำล้างคอกสุกรไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์ (ตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำล้างคอกสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์

แหล่งน้ำล้างคอกสุกร	ระดับความตระหนักของเกษตรกรเกี่ยวกับมูลสัตว์		
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
น้ำจากธรรมชาติ แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง	15 (20.8%)	6 (8.3%)	21 (29.2%)
น้ำจากการขุดสระ บ่อ	15 (20.8%)	5 (6.9%)	20 (27.8%)
น้ำจากการชลประทาน น้ำประปา	27 (37.5%)	4 (5.6%)	31 (43.1%)
รวม	57 (79.2%)	15 (20.8%)	72 (100.0%)

χ^2 คำนวณ = 4.083^{NS}

χ^2 ตาราง (0.05, d.f. = 2) = 5.99

NS = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.8.4 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำล้างคอกสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น

ผลการศึกษาเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำล้างคอกสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่นปรากฏว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 3.997 ซึ่งน้อยกว่าค่าที่ได้จากตารางเท่ากับ 5.99 ที่ d.f. = 2 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แสดงว่าแหล่งน้ำล้างคอกสุกรไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น (ตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำล้างคอกสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่น

แหล่งน้ำล้างคอกสุกร	ระดับความตระหนักของเกษตรกรเกี่ยวกับ		
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
น้ำจากธรรมชาติ แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง	19 (26.4%)	2 (2.8%)	21 (29.2%)
น้ำจากการขุดสระ บ่อ	18 (25.0%)	2 (2.8%)	20 (27.8%)
น้ำจากการชลประทาน น้ำประปา	26 (36.1%)	5 (6.9%)	31 (43.1%)
รวม	63 (87.5%)	9 (12.5%)	72 (100.0%)

χ^2 จำนวน = 3.997^{NS}

χ^2 ตาราง (0.05, d.f. = 2) = 5.99

NS = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสีย และกลิ่น โดยการทดสอบด้วยค่าไคสแควร์ (Chi – square test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ในการวิเคราะห์ ซึ่งได้แยกออกเป็น 7 ประเด็น ดังนี้ (ตารางที่ 36)

4.9.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางวิทยุกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ผลการศึกษาเมื่อทดสอบด้วยค่าไคสแควร์พบว่า การรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางวิทยุมีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรค

และแมลงและมูลสัตว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 5.349 และ 5.718 ตามลำดับ ซึ่งมากกว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากตารางเท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสีย อากาศเสียและกลิ่น โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.665 และ 0.900 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่าค่าที่ได้จากตาราง เท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

4.9.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ผลการศึกษาเมื่อทดสอบด้วยค่าไคสแควร์พบว่า การรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกร ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่น โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.708 0.572 1.465 และ 2.467 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่าค่าที่ได้จากตารางเท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

4.9.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางหนังสือพิมพ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ผลการศึกษาเมื่อทดสอบด้วยค่าไคสแควร์พบว่า การรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางหนังสือพิมพ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่น โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 3.455 0.436 1.512 และ 1.069 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่าค่าที่ได้จากตาราง เท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

4.9.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางวารสารและเอกสารต่างๆ กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ผลการศึกษาเมื่อทดสอบด้วยค่าไคสแควร์พบว่า การรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางวารสารและเอกสารต่างๆ มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 5.349 ซึ่งมากกว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากตารางเท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แต่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

เกี่ยวกับน้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่น โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 3.119 1.430 และ 1.414 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่าค่าที่ได้จากตาราง เท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

4.9.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางเพื่อนบ้านผู้เลี้ยงสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ผลการศึกษาเมื่อทดสอบด้วยค่าไคสแควร์พบว่าการรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางเพื่อนบ้านผู้เลี้ยงสุกรมีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 8.296 ซึ่งมากกว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากตารางเท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย อากาศเสียและกลิ่น โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.398 1.180 และ 1.855 ตามลำดับซึ่งน้อยกว่าค่าที่ได้จากตารางเท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

4.9.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางพ่อค้ายาและอาหารสัตว์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ผลการศึกษาเมื่อทดสอบด้วยค่าไคสแควร์พบว่าการรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางพ่อค้ายาและอาหารสัตว์ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่น โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.028 1.480 3.111 และ 2.302 ตามลำดับซึ่งน้อยกว่าค่าที่ได้จากตาราง เท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

4.9.7 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ผลการศึกษาเมื่อทดสอบด้วยค่าไคสแควร์พบว่าการรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสีย โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 4.701 ซึ่งมากกว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากตารางเท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่น โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.014 2.850 และ 3.544 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่าค่าที่ได้จากตาราง เท่ากับ 3.84 ที่ d.f. = 1 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

ตารางที่ 36 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมกับความตระหนักของเกษตรกร
ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

(n = 72)

การรับรู้ข่าวสาร	ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับ			
	โรคและแมลง	น้ำเสีย	มูลสัตว์	อากาศเสียและกลิ่น
วิทยุ	5.334	0.665	5.718	0.900
โทรทัศน์	1.708	0.572	1.465	2.467
หนังสือพิมพ์	3.455	0.436	1.512	1.069
วารสารและเอกสารต่างๆ	5.349	0.3119	1.430	1.414
เพื่อนบ้านผู้เลี้ยงสุกร	1.398	1.180	8.296	1.855
พ่อค้าขายและอาหารสัตว์	0.028	1.480	3.111	2.302
เจ้าหน้าที่ทางการเกษตร	0.014	4.701	2.850	3.544
ค่าไคสแควร์	3.84	3.84	3.84	3.84
d.f.	1	1	1	1

4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่น กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่น โดยทดสอบด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตามแบบ Pearson ดังนี้ (ตารางที่ 37)

4.10.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและแมลงกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ผลการศึกษาเมื่อทดสอบด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตามแบบ Pearson พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและแมลงมีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.335 : p = 0.004$), และมีความสัมพันธ์กับความตระหนักเกี่ยวกับน้ำเสียที่ระดับ 0.05 ($r = 0.271 : p = 0.021$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง อากาศเสียและกลิ่น แสดงว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและแมลงมีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมใน

ฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์เมื่อเทียบเกณฑ์วัดระดับความสัมพันธ์อยู่ที่ระดับความสัมพันธ์ในทางบวกและปานกลาง รวมทั้งความสัมพันธ์เกี่ยวกับน้ำเสียอยู่ที่ระดับความสัมพันธ์ในทางบวกและต่ำ นั่นคือถ้าเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและแมลงต่างกันอย่างย่อมนำผลทำให้ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์และน้ำเสียแตกต่างกัน

4.10.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำเสียกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ผลการศึกษาเมื่อทดสอบด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตามแบบ Pearson พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำเสียมีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.438 : P = 0.00$, $r = 0.391 : P = 0.001$) ตามลำดับและมีความสัมพันธ์กับความตระหนักเกี่ยวกับน้ำเสียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.285 : P = 0.015$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์แสดงว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำเสียมีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย เมื่อเทียบเกณฑ์วัดระดับความสัมพันธ์อยู่ที่ระดับความสัมพันธ์ในทางบวกและปานกลาง รวมทั้งความสัมพันธ์เกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่นที่ระดับความสัมพันธ์ในทางบวกและต่ำ นั่นคือ ถ้าเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำเสียต่างกันอย่างย่อมนำผลทำให้ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง น้ำเสีย รวมทั้งอากาศเสียและกลิ่นแตกต่างกัน

4.10.3 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมูลสัตว์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ผลการศึกษาเมื่อทดสอบด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตามแบบ Pearson พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมูลสัตว์มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง และน้ำเสียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.364 : P = 0.002$, $r = 0.389 : P = 0.001$) ตามลำดับแต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่น แสดงว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำเสียมีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลงและน้ำเสียเมื่อเทียบเกณฑ์วัดระดับความสัมพันธ์อยู่ที่ระดับความสัมพันธ์ในทางบวกและปานกลางนั่นคือถ้าเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

น้ำเสียด่างกันย่อมมีผลให้ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลงและน้ำเสียแตกต่างกัน

4.10.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่นกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ผลการศึกษาเมื่อทดสอบด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตามแบบ Pearson พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่นมีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง และน้ำเสีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.280 : P = 0.017$, $r = 0.244 : P = 0.036$) ตามลำดับแต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่น แสดงว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่นมีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง และน้ำเสียเมื่อเทียบเกณฑ์วัดระดับความสัมพันธ์อยู่ที่ระดับความสัมพันธ์ในทางบวกค่อนข้างต่ำ นั่นคือถ้าเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่นต่างกันอย่างมีผลให้ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลง และน้ำเสียแตกต่างกันไปด้วย

ตารางที่ 37 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรกับความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร	ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับ				
		โรคและแมลง	น้ำเสีย	มูลสัตว์	อากาศเสียและกลิ่น
โรคและแมลง	r	0.099	0.271*	0.335**	0.112
	p	0.407	0.021	0.004	0.349
น้ำเสีย	r	0.438**	0.391**	0.066	0.285*
	p	0.000	0.001	0.584	0.015
มูลสัตว์	r	0.364**	0.389**	0.091	0.090
	p	0.002	0.001	0.445	0.450

ตารางที่ 37 (ต่อ) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรกับ
ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร	ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับ				
	โรคและแมลง	น้ำเสีย	มูลสัตว์	อากาศเสีย และกลิ่น	
อากาศเสียและกลิ่น	r	0.280 [*]	0.244 [*]	0.132	0.042
	p	0.017	0.036	0.270	0.727

* แสดงว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

** แสดงว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

r ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม

p ค่าความน่าจะเป็น

ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรคและความต้องการของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์ม สุกร

ในการศึกษา “ความตระหนักของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร ตำบล
หาดจิว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี” ปัญหาที่พบคือ การจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับ
โรคและแมลง น้ำเสีย มูลสัตว์ อากาศเสียและกลิ่น ซึ่งมีรายละเอียดรวมทั้งความต้องการของ
เกษตรกรดังนี้

5.1 ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

จากการศึกษาปัญหาของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรทั้งหมด 72 ราย
พบว่า ร้อยละ 56.9 ไม่มีปัญหาในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร และร้อยละ 43.1 ระบุว่า
มีปัญหา ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 4 ประเด็นได้ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 38)

1. มีปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับโรคและแมลงร้อยละ 61.3
เนื่องจากเกษตรกรไม่สามารถกำจัด โรคและแมลงให้หมดไปจากฟาร์มสุกรได้โดยเฉพาะแมลงวัน
แมลงหวี่ และยุง ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญอาจเป็นพาหะนำโรคต่างๆ เช่น โรคใช้สมองอักเสบ โรคระบบ
ทางเดินอาหาร และพยาธิบางชนิด มาสู่คนหรือสุกรในฟาร์มได้

2. มีปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับน้ำเสียร้อยละ 41.9 เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีบ่อบำบัดน้ำเสียที่ถูกต้องและเกษตรกรที่มีบ่อบำบัดน้ำเสียมีปัญหาบ่อมีขนาดเล็กเกินไปไม่สามารถขยายเพิ่มได้อีกเนื่องจากพื้นที่มีจำกัดทำให้บ่อบำบัดไม่สามารถกักเก็บน้ำเสียจากคอกสุกรไว้ได้ทั้งหมด บางส่วนที่ล้นจากบ่อไหลลงไปสู่ลำธารสาธารณะ บ้างก็แข่งขังอยู่ตามพื้นดิน

3. มีปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับมูลสัตว์ ร้อยละ 54.8 เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีที่กักเก็บมูลที่เหมาะสม (บ่อก๊าซชีวภาพ) ดังนั้นเกษตรกรจึงต้องขนย้ายมูลสุกรไปทิ้งที่อื่น แต่ก็ไม่สามารถกำจัดมูลสุกรภายในพื้นที่ให้หมดไปได้

4. มีปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรเกี่ยวกับอากาศเสียและกลิ่นร้อยละ 27.8 เนื่องจากฟาร์มสุกรอยู่ใกล้แหล่งชุมชนอากาศถ่ายเทไม่สะดวกทำให้บริเวณรอบๆฟาร์มมีกลิ่นเหม็น เกษตรกรบางรายมีบ่อบำบัดน้ำเสีย บ่อก๊าซชีวภาพ ซึ่งสามารถช่วยลดการเกิดกลิ่นเหม็นได้เพียงระดับหนึ่ง แต่ไม่สามารถช่วยกำจัดกลิ่นเหม็นให้หมดไปจากฟาร์มสุกรได้

ตารางที่ 38 ปัญหา อุปสรรคของเกษตรกรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ปัญหา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
มีปัญหา	31	43.1
ไม่มีปัญหา	41	56.9
รวม	72	100.0
ปัญหาเกี่ยวกับ		
โรคและแมลง	19	61.3
น้ำเสีย	13	41.9
มูลสัตว์	17	54.8
อากาศเสียและกลิ่น	20	27.8

หมายเหตุ : เกษตรกรแต่ละรายสามารถประสบปัญหาได้มากกว่า 1 เรื่อง

5.2 ความต้องการแหล่งเผยแพร่ความรู้เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้มีแหล่งเผยแพร่ความรู้เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกรอย่างถูกวิธีเพิ่มขึ้นภายในหมู่บ้านถึงร้อยละ 93.1 โดยส่วนมากต้องการแหล่งความรู้จากเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรเช่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เกษตรตำบลและปศุสัตว์ ร้อยละ 89.6 รองลงมาต้องการจากเพื่อนบ้านผู้เลี้ยงสุกร ร้อยละ 28.4 และต้องการจากพ่อค้ายาและอาหารสัตว์ ร้อยละ 16.4 ตามลำดับ โดยต้องการให้ผู้ที่มาแนะนำอธิบายด้วยคำพูดมากที่สุดร้อยละ 67.2 รองลงมาแจกเอกสารคำแนะนำ (ตารางที่ 39)

ตารางที่ 39 ความต้องการแหล่งเผยแพร่ความรู้เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มสุกร

ความต้องการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต้องการ	67	93.1
ไม่ต้องการ	5	6.9
รวม	72	100.0
ต้องการจาก		
เพื่อนบ้านผู้เลี้ยงสุกร	19	28.4
พ่อค้ายาและอาหารสัตว์	11	16.4
เจ้าหน้าที่ทางการเกษตรกร เช่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริม	60	89.6
วิธีแนะนำ		
อธิบายด้วยคำพูด	45	67.2
แจกเอกสารคำแนะนำ	27	40.3

หมายเหตุ : เกษตรกรแต่ละรายมีความต้องการแหล่งเผยแพร่ความรู้และวิธีแนะนำได้มากกว่า 1 แหล่ง